

BUDAPESTI UNITÁRIUS HÍRLEVÉL

A BUDAPESTI NAGY IGNÁC UTCAI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍRLEVELE
2011. NOVEMBER – DECEMBER XI. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

A TARTALOMBÓL

<i>Egyházközségünk életéből</i>	2
<i>Emlékképek a 60-s évek Magyarútjáról</i>	5
<i>Magyarkút 2011 szeptember 24.</i>	7
<i>Száztíz éve született Balázs Ferenc</i>	9

www.unitariusbudapest.hu
unitarius@cerbi.hu

KARÁCSONYI ÜNNEPI ISTENTISZTELETEK

Karácsony alkalmából december 25-én vasárnap és 26-án hétfőn úrvacsoraosztással egybekötött ünnepi istentiszteleteket tart egyházközségünk. **Az ünnep első napján, december 25-én (vasárnap) 9 és 11 órától is tartunk istentiszteletet, december 26-án (hétfőn) pedig 11 órától** várjuk híveinket templomunkba és az Úr asztalához.

GYERMEK KARÁCSONY 2011. DECEMBER 18. (VASÁRNAP) – 16 ÓRA

Hagyományainknak megfelelően idén is megrendezésre kerül a gyermekek karácsonyfa ünnepélye Nagy Ignác utcai templomunkban. A program 16 órakor a Mezei Mária Szeretetszínház művészeinek, Kilin Ildikó vendégszereplésével, gyermekek előadásával kezdődik a II. emeleti templomban, ahol a résztvevő gyermekek külön is szerephez jutnak, elmondhatják karácsonyi verseiket, elénekelhetik énekeiket és előadhatják hangszeres zenei produkciókat.

ÚJÉVI ISTENTISZTELET

Az újévi istentiszteletet 2012. január 1-jén (vasárnap) 11 órakor tartjuk. A szolgálatot Kászoni-Kövendi József és Balácsi László végzik.

*Áldott Karácsonyi ünnepeket,
és boldog új esztendőt kívánunk!*

EGYHÁZKÖZSÉGÜNK ÉLETÉBŐL**Szabó Erik a társadalmi ökológiáról**

Szeptember 29-én, csütörtökön este, az Érték+Őrző Estek sorozat keretében egyházközségünk tagja, Szabó Erik tartott előadást, Az alapjövedelem – egy társadalmi döntés címmel.

Az előadás lényegi gondolata az volt, hogy a mai ember számára az ökológia egyfajta erkölcsi rendszert, világnézetet és életmódot is jelent. A társadalmi ökológiai gondolatrendszer mellett érvel, hogy a társadalmi uralmi viszonyok felszámolása nélkül elképzelhetetlen a fenntartható társadalom. Ha kizsákmányolás uralkodik a természettel szemben, akkor az emberek között is.

*

Vereczkeyné Donáth Györgyi tárlata

Október 9-én, vasárnap délben – az istentiszteletet követően – nyílt meg a Budapesti Unitárius Galériában Vereczkeyné Donáth Györgyi festőművész kiállítása, amely a hónap végéig volt látogatható. A tárlatot Virágos Hilda festőművész nyitotta meg.

Vereczkeyné Donáth Györgyi több évtizedes vegyész mérnöki pálya után, 2007-ben kezdett komolyabban festeni, s ez paradigmaváltást eredményezett életében, melyhez a lelki segítséget többek között Weöres Sándor A teljesség felé című kötetének Az őstudásról szóló írásának egyik részlete adta: „Aki a lényében rejlő őstudást önmaga számára meghódította, mindent elért, ami emberileg elérhető, az élet és halál csak felületesen sebezheti, lényegében sérthetetlen és teljes!”

*

Gazdag Árpád előadása a Reformáció ünnepe

Október 30-án Gazdag Árpád unitárius-humanista lelkész, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének előadótanácsosa tartott szószéki előadást a reformációról.

Az elmélkedés alapgondolatát a Baghavád Gítá 4. részének 8. verse képezte: „a vallás

elveinek visszaállítása végett korszakról-korszakra megjelenek Én.” Gazdag Árpád előadásában a kultúra fejlődésének természetes velejárójaként láttatta a reformációt. Emberközeli élményként mutatta be Luther Márton életét és vívódásait, illetve Dávid Ferenc néhány érdekes meglátását a Biblia lelki értelméről. Befejezésül – csupán látszólag távoli párhuzamként – Freud és Jung vallásfilozófiai értelmezésével foglalkozott.

*

Halottak napi istentisztelet

Több évtizedes egyházközségi hagyományként, ebben az évben is november 1-én, kedden este 18 órai kezdettel gyertyagyújtással egybekötött, Halottak napi istentiszteletet tartottunk a Nagy Ignác utcai templomban.

Az emlékező istentiszteleten Szent-Iványi Ilona beszédének textusa a következő volt: „Az Isten pedig nem a holtak Istene, hanem az élőké. Mert az Ő számára mindenki él” (Lk 20,38). A szószéki szolgálat után, az Úrasztalán elhelyezett gyertyák gyújtásával, és egy-egy bibliai verssel emlékeztünk Dávid Ferenc egyházalapító püspökünkre, az őt követő püspökökre, lelkészekre, főgondnokokra, nemzetünk hőseire, saját felmenőinkre, szeretteinkre. A Mindenható adjon örök, csöndes, békés nyugodalmat elhunyt testvéreinknek, és vigasztalást, reménységet mindannyiunknak!

*

Gyulai Iván ökológus előadása

Érték+Őrző sorozatunk keretében november 17-én, csütörtökön este a gyülekezeti teremben Dr. Gyulai Iván ökológus tartott előadást, „Fenntartható fejlődés – kiút vagy tévút?” címmel.

Gyulai Iván a fenntarthatóság eszméjének egyik legjelentősebb gondolkodója, aki muzeológusként kezdte pályáját, majd számos környezetvédő civil szervezet alapítója, tisztségviselője lett. Jelenleg az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány igazgatója, a Közép-Kelet-Európai Biodiverzitás Munkacsoport, valamint a Magyar Természetvédők Szövetségének

társelnöke. Előadásában – akárcsak kutatásaiban – a rendszerelméletet alkalmazta a társadalmi, környezeti, gazdasági problémák egy rendszerben láttatásához, megközelítéséhez, kezeléséhez. Határozott kritikával illette a jelenlegi pénzügyrendszerre épülő gazdasági-társadalmi modellt.

*

Maria Teresa Uribe és tanítványainak hangversenye

Telt ház, több mint 150 néző előtt adott sikeres koncertet Maria Teresa Uribe nemzetközi hírű énekművész tanítványaival november 24-én, csütörtökön este a gyülekezeti teremben.

A műsoron Johann Sebastian Bach, Mozart, Schumann, Schubert, Brahms, Mendelssohn, valamint itáliai barokk szerzők alkotásai szerepeltek. Közreműködött: Maria Teresa Uribe, Gyöngyössy Fanny, Völner Eszter, Sárközi Judit, Geréb Zsuzsa, Falus Anna, Németh Gabriella, Becsák Franciska, Bogár Enikő, Kecskés Zsófia, Karácsonyi Linda (ének). Zongorán kísért: Mészáros Nóra

és Handl György. A chilei származású, évtizedek óta Magyarországon élő Maria Teresa Uribe negyedszázadon át volt a Magyar Állami Operaház vezető művésze; munkásságáért 1992-ben Bartók-Pásztory díjjal, 1993-ban Artisjus-díjjal tüntették ki. Maria Teresa Uribe tanítványai december 11-én, Advent harmadik vasárnapján az istentiszteleten is közreműködtek néhány énekszámmal.

*

Rozsnyay Béla ötvösművész kiállítása

December 4-én, vasárnap az istentisztelet után nyílt meg gyülekezeti termünkben Rozsnyay Béla szobrász, ékszertervező, ötvösművész kiállítása.

„Alkotásaim anyaga: acél, vas, ezüst, bronz, kő, trópusi fák. Szobraim és ékszereim készítésénél gyakran alkalmazom a viaszveszejtési öntési eljárást. Festményeim az enkauszтика, viaszfestészet módszerével készülnek, speciális viaszból. Mottóm: időtlenség, összhangban a természettel. Kiállításaim: 1983-tól Romániában, Magyarországon, Dániában, Svédországban, Norvégiában” – foglalta össze eddigi pályáját Rozsnyay Béla.

*

Dr. Vajda László gondnokunk előadása

December 8-án – hírlevelünk „lapzártája” után – egyházközségünk egyik gondnoka, Dr. Vajda László tartott előadást, az Érték+Őrző Estek sorozatban.

Vajda László a Vidékfejlesztési Minisztérium EU Koordinálás Főosztályának vezetőjeként dolgozik, s ebben a minőségében hat hónapot töltött Brüsszelben, ahol a magyar

Európai Unió elnökség agrárpolitikai feladatait irányította. E tapasztalatairól számolt be egyházközségünk tagjai előtt.

*

Szent-Iványi Ilona doktorrá avatása

Egyházközségünk korábbi lelkészét, Szent-Iványi Ilonát december 7-én doktorrá avatták az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, miután sikerrel védte meg Az egyezkedés

lehetőségei – Adalékok a keresztény-iszlám vallásközi párbeszéd legújabb történetéhez című disszertációját. Szent-Iványi Ilonának – aki október óta a Pestszentlőrinci Unitárius Egyházközség lelkészeként is szolgál – szeretettel gratulálunk, és további munkájára Isten áldását kérjük.

Összeállította: Retkes Attila

KERESZTELESEK

- aug. 25. Barta Szabolcs és Goda Krisztina kislánya: Veronika-Lili
- szept. 24. Szabó András és Lőrincz Emília kislánya: Tímea
- okt. 22. Damian Marius és Kónya Gyöngyi-Krisztina kislánya: Maya

ESKETÉS

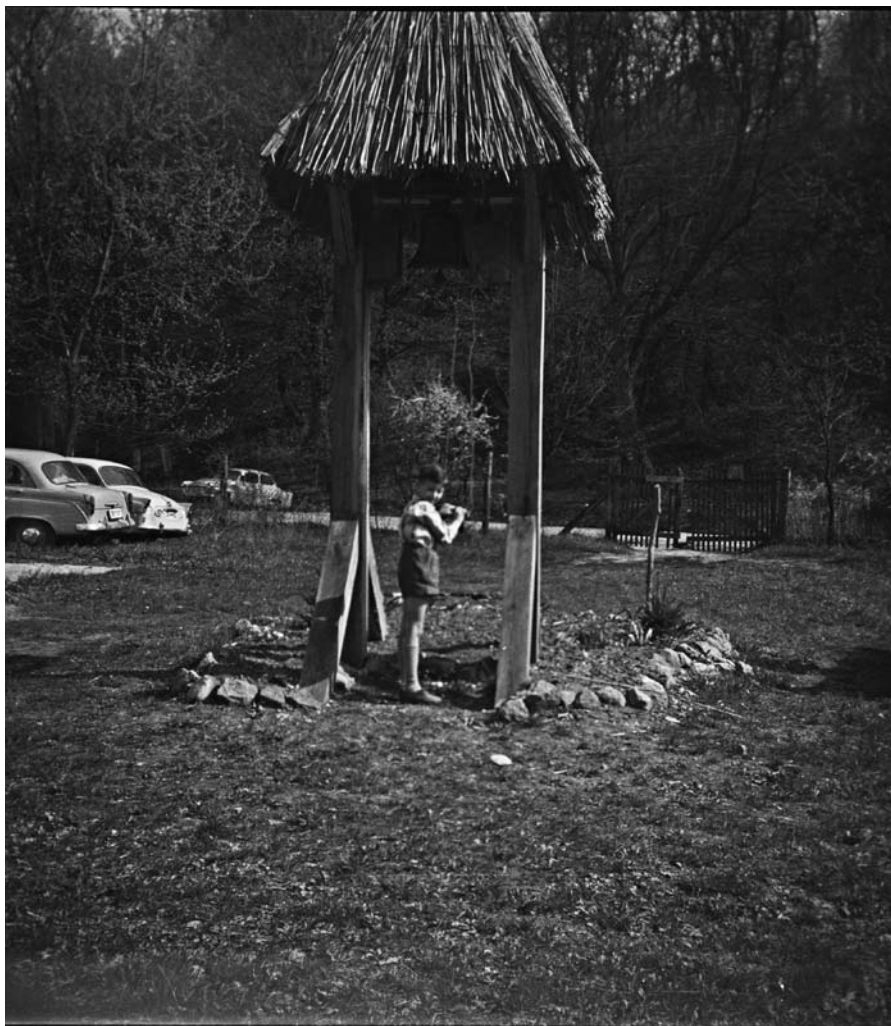
- szept. 24. Pleszniv Károly Máté és Tamási Nikolett
- szept. 24. Lenner Áron és Balogh Klára-Emese
- nov. 11. Dr. Tábor István és Somogyi Zsuzsanna

TEMETÉS

- szept. 23. Vitális Sándor (80†)
- szept. 29. József Gábor (76†)
- szept. 29. Fehér Jánosné sz. Fazakas Eszter (87†)
- nov. 18. Nagy Sándor (85†)
- nov. 18. Nagy Antalné sz. Bereczki Julianna (87†)
- dec. 2. Kisbalázs Gábor (70†)
- dec. 5. Bárczay Tibor (96†)
- dec. 16. Vas Ferenc (85†)

EMLÉKKÉPEK A 60-S ÉVEK MAGYARKÚTJÁRÓL

Az eredeti harangláb 1962-ben

Diákszállás galériája 1963-ban

Vendégház előtt Bognár Szabolccsal várakozunk bebocsátásra (1967)

1967-ben mobilüzenet helyett, a vendégház előtti úton

MAGYARKÚT 2011 SZEPTEMBER 24.

Gyönyörű napfényes meleg nyárbúcsúztató idő fogadott minket az újonnan birtokba vett villa kertjében az őszi Magyarokévi Szabadtéri istentiszteleten. Kászoni lelkész úr Tászkai Annamáriával végezte a szertartást.

Az új épület felszentelésére tavasszal kerül sor, amikor befejeződnék a felújítások. Piroska néni jóvoltából idén is finom gulyás főtt, alkalmi szakács segítségével.

Még idén át lesz helyezve a harangláb a haranggal, melyet a régi helyen a gyerekek szóltattak meg.

Emlékeztetőül a régi gyerekszállás és vadászház mai képei:

Schmidt Gábor

SZÁZTÍZ ÉVE SZÜLETETT**BALÁZS FERENC**

Én akkor hallottam azt a kifejezést először, hogy „Think globally and act locally” (Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan – azaz mikrokozmoszodnak megfelelően), amikor 1999 és 2003 között a PCC magyarországi képviselőjeként, a Boston melletti Newton Centerben tartottuk gyűléseinket. Ha valakire ez a kifejezés érvényes volt a harmincas évek nagy gazdasági válságának idején, akkor az Balázs Ferenc mészki unitárius lelkész és felesége, Christine Frederiksen. Ők mindketten egyetemességben, globálisan tudtak gondolkodni. Erre utal az a cselekedetük, hogy ha külön-külön is, de mindketten bejárták a kerek világot, a föld forgásával ellentétes irányba utazva mindig, Nyugatról Kelet felé tartva.

Miután megtették a világjáró körutakat, miután gazdagodtak a globális gondolkodás tapasztalataival, amely az ő idejükben keveseknek adatott meg, akkor elvonulnak egy apró kis erdélyi faluba, ahol vegyesen élnek románok és magyarok. Akkor egy olyan tevékenységhez fognak, hogy ott valósítsák meg mindazt, amit a nagyvilágban jónak és működőképesnek ismertek meg. Minden ismeretüket, tapasztalatukat, tudásukat itt, Mészkiön akarják kamatoztatni.

Hogy minderről miképpen gondolkodott Balázs Ferenc, és ebből mit sikerült megvalósítani rövid élete alatt, azt mi, magyar unitáriusok jól tudjuk, hiszen ő azt megírta egy nagyon jól sikerült munkájában, amelynek a címe: *Bejárom a kerek világot*. Hogy minderről mi volt a véleménye élete párjának, feleségének, azt ti is jól tudjátok, unitárius testvéreim, akik ezt a megemlékezést olvassátok, hiszen ezt maga Christine, Balázs Ferenc felesége írta meg a *Mészki* című memoáriumában. De ez a könyv több annál, mint emlékirat, mert ha azt figyelmesen olvassuk, rájövünk arra, hogy ez amellest, hogy egy meghatározó, romantikus regény, helyenként erős társadalomkritika is.

A továbbiakban legyen szó, ha csak röviden is, Balázs Ferencről, akinek az idén volt születésének kerek száztedik éves évfordulója. Balázs Ferenc teljes egészében a huszadik

század gyermeke volt. Nemcsak azért, mert 1901-ben született, hanem elsősorban azért, ahogyan élt, amilyen tevékenységet végzett papként, közíróként, falumunkásként egyaránt. Balázs Ferenc még kamasz gyermek, amikor a világháború kitört. Az ő sorsát azonban más döntötte el. Gyermekkorában tüdőfertőzést kapott, és orvosa a falusi levegőt ajánlotta számára. Az akkori faluban Erdélyben két nadrágos ember lakott: a gazdatiszt és a pap. Úgy döntött, hogy az utóbbi hivatást választja. Maga mondja egyik regényében, hogy „...jobb a falu szolgája lenni, mint a grófé.”

Aztán teológiai ösztöndíjjal indul Angliába, ahol két évet tölt, majd ezt követően Amerikába, ahol szintén két évet marad. Majd saját erejéből a Csendes-óceánon és Ázsián át ér haza. Regényei: *Bejárom a kerek világot*, *Rög alatt*, *Zöld árvíz* éppen annyira aktuálisak, mint megírásuk idején, hiszen sok minden ismétlődik meg a 21. század első évtizedében abból, ami nagy gazdasági világválság idején megtörtént. Elég, ha itt egy szóra utalunk: recesszió. Érdekes kézbe venni újból és újból, ismételten köteteket, és lapozgatva magunkhoz engedni annak sok-sok tanulságát.

Az Erdélyi Helikon jubileumi ünnepségére Budapesten, a MOM Művelődési Házának Kupolatermében került sor az idén abból az alkalomból, hogy a Helikon írói közül tizennégynek az idénre esett születésük vagy haláluk jubileumi évfordulója. Meghívott előadók voltak Óss Enikő és Koncz Andrea színművészek, akik prózát és verseket olvastak fel nagy empátiával azokról, akikről megemlékeztek. Balázs Ferenc, Gagy László, Kacsó Sándor, Kemény János, Kuncz Aladár, Ligeti Ernő, Makkai Sándor, Maksay Albert, Molter Károly, Olosz Lajos, Reményik Sándor, Szánthó György, Szentimrei Jenő, Tavaszy Sándor műveinek részletei hangzottak el. Az est házigazdája Medgyessy Éva színháztörténész-újságíró volt, de jelen volt még Pomogáts Béla irodalomtörténész, Makkai Lilla és a leszármazottak közül többen. Jó volt unitáriusként jelen lenni ebből az évfordulás megemlékezési alkalomból, és gondolni mindazokra, „akik előttünk jártak.”

Kászoni-Kövendi József

Hogy mindenkinek szép Karácsonya legyen!

A Magyarországi Unitárius Egyházkerület és a Gondviselés Segélyszervezet tartós élelmiszergyűjtést szervez a rászoruló családok megsegítésére

„Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.” (Mt 25, 34-40)

A Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete és a Gondviselés Segélyszervezet az adventi időszakban tartós élelmiszergyűjtést szervez a rászoruló, nehéz anyagi helyzetben lévő családok, személyek megsegítésére. Napjainkban sokan és egyre többen kerülnek nehéz anyagi helyzetbe, akik számára minden apró segítség és emberbaráti szeretet a reményt jelenti. Szeretnénk tartós élelmiszer csomaggal megajándékozni nélkülözésben élő unitárius testvéreinket, hogy érezzék annak a lelki közösségnek a szeretetét, amelyhez tartoznak. Ezért az Egyházkerület és a Segélyszervezet elnöksége gyűjtést szervez és kéri az unitárius híveket, hogy lehetőségeik szerint, tartós élelmiszer adományozásával járuljanak hozzá a rászorulóknak megsegítéséhez.

Eddigi tapasztalataink szerint az alábbi élelmiszerekre lenne a legnagyobb szükség:

- konzervek
- tésztafélék
- étolaj, cukor, rizs
- édesség, szaloncukor a gyermekeknek
- tisztítószer.

Kérjük, hogy élelmiszer adományait az adventi és karácsonyi istentiszteletek alkalmával szíveskedjenek eljuttatni az egyházközségek lelkesi hivatalába, illetve érdeklődjenek az egyházközség lelkészénél az átadás helyéről és idejéről.

Hálásan köszönjük minden kedves testvérünk jó szándékú adományát, amellyel elérhetjük, hogy legalább Karácsonykor kevesebb legyen a nélkülözés.

Valamennyi unitárius testvérünknek és családjuknak áldott, meghitt Karácsonyt kívánunk.

Magyar Unitárius Egyház Magyarországi
Egyházkerületének elnöksége

Gondviselés Segélyszervezet
elnöksége

Budapest, 2011. november 29.

BUDAPESTI UNITÁRIUSOK 2012 NYÁRI

PORTLANDI LÁTOGATÁSA

Az amerikai Oregon állambeli Portlandi Unitárius Egyházközséggel fennálló testvéregyházközségikapcsolatkeretében idénnyáron Budapestre látogatott egy portlandi fiatalokból álló csoport, 2008 után másodszer. 2007-ben a mi fiataljaink utazhattak Portland-be, ahol három hetet töltöttek. Amerikai barátaink újból meghívtak bennünket, és remélik, hogy 2012 nyarán ismét fogadhatják fiataljainkat.

Annak érdekében, hogy a szervezést mielőbb meg tudjuk kezdeni, és a szükséges repülőjegyeket minél korábban, minél kedvezőbb áron meg tudjuk vásárolni, kérjük az érdeklődő fiatalokat, szülőket és felnőtt kísérőket, hogy mielőbb juttassák el részvételi szándékukat, amennyiben szeretnének csatlakozni a Portlandba utazó csoporthoz. Ami a részvételi feltételeket illeti: akárcsak 2007-ben, a repülőjegyek árát és a fiatalok zsebpénzét kell a magyarországi családoknak állniuk, mivel a portlandi tartózkodás minden költségét (helyi utazás, étkezés, szállás, programok) a vendéglátók állják. Az oda-vissza repülőjegyek ára jelenleg, légitársaságoktól függően 1000 és 1400 amerikai dollár, azaz kb. 220-310 ezer forint között alakul.

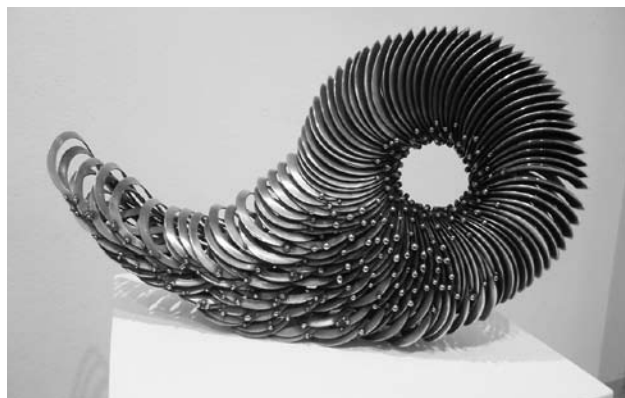
A kiutazó fiatalok amerikai unitárius családoknál fognak lakni, ezért főként olyanok jelentkezését várjuk, akik angol nyelven legalább alapszinten tudnak kommunikálni. A tervek szerint az utazásra 2012. június végén kerül sor, és a budapesti csoport két hetet fog Portlandban tölteni. A fiatalok mellett felnőtt kísérők jelentkezését is várjuk, akik az utazás során a csoportot vezetik. A részvételi szándékot Postásné Balázs Ildikónál lehet bejelenteni az Egyházközség hivatalában (telefon: 311-3094). Az utazással kapcsolatos kérdésekben pedig Kászoni József tiszteletes ad további felvilágosítást.

Kérnénk adományaitokat csekken, vagy személyesen a II. emeleti irodában, vagy bármelyik OTP fiókban feladhatja a 11713005-20304007-s bankszámlára. A banki feladás előnyösebb számunkra, mert erre nem számolnak fel semmilyen költséget. Banki átutalás esetében is kérjük ráírni a feladót. Banki feladásnál csak ezt a címet kell bemutatni:

címzett: Bp.-i Unitárius Egyházközség
1055 Bp., Nagy Ignác u. 2-4.
11713005-20304007
.....Ft.
feladó: .....

Őszi hálaadás

Rozsnyay Béla alkotása

A HÍRLEVÉL kiadója a Budapesti Unitárius Egyházközség Presbitériuma
Megjelenik 1000 példányban.

Felelős szerkesztő: Schmidt Gábor és Retkes Attila – A HÍRLEVÉL-lel kapcsolatos leveleket kérjük a
Budapest Nagy Ignác utcai Unitárius Egyházközség 1055 Budapest, Nagy Ignác u. 2-4.
(telefon/fax: 311-3094) alatti címére küldeni. A borítékra kérjük írják rá: „HÍRLEVÉL”.

Elektronikus levél küldhető az unitarius@cerbi.hu címre is.

Nyomdai kivitelező: Cerberus Kft.

BUDAPESTI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG
Lelkeszi Hivatala

1055 Budapest, Nagy Ignác u. 2-4.